

PROTOKOLLAT

med tilkendegivelse af 27. august 2013

i

faglig voldgiftssag (FV2012-0176):

FOA

for

FOA Odense

(advokat Henrik Piil)

mod

Kommunernes Landsforening (KL)

for

Odense Kommune

(advokat Christian K. Clasen)

Tvisten og dens behandling

Mellem FOA Odense og Odense Brandvæsen er opstået uenighed om, hvorledes beredskabsoverenskomstens 13, stk. 3, om ret til weekendgodtgørelse for tjeneste på lørdage fra kl. 11.00 til kl. 24 skal forstås.

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af sektorformand Reiner Burgwald og konsulent Carsten Thuelund, begge udpeget af klager, konsulent Jesper Lykke Christensen og konsulent Lars Ørskov Schmidt, begge udpeget af indklagede, samt som opmand højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen.

Sagen blev forhandlet den 27. august 2013, hvor FOA var repræsenteret ved advokat Henrik Piil og KL ved advokat Christian K. Clasen.

FOA nedlagde følgende påstand: ”For tjeneste på lørdage for døgnvagtgørende beredskabs- og brandpersonale samt vagtcentralpersonale ydes weekendgodtgørelse fra kl. 11.00 til kl. 24.00 med kr. 43,81 (31.03.00-niveau) pr. time.”

KL nedlagde påstand om frifindelse.

Der blev afgivet forklaring af chefkonsulent Jakob Reinholt og kontorchef Nanna Abildstrøm, hvorpå sagen blev procederet.

Der blev ikke opnået flertal for en afgørelse blandt de af parterne valgte medlemmer, og afgørelsen blev herefter overladt til opmanden, som på den baggrund, som der er redegjort for i det følgende, fremkom med den herefter anførte tilkendegivelse.

Overenskomstgrundlaget

§ 13, stk. 1-3, i 2011-overenskomsten for beredskabspersonale i basis- og mesterstillinger ved de kommunale redningsberedskaber (beredskabsoverenskomsten) er sålydende:

”Stk. 1

Der gives forskudttids- og weekendbetaling efter Aftale om arbejdstid, herunder arbejde i forskudt tid, holddrift og rådighedsvagt i hjemmet.

Stk. 2

Der gives døgnvagtgørende beredskabs- og brandpersonale betaling for arbejde i forskudt tid og weekendgodtgørelse med 5/7 af satserne i den i stk. 1 nævnte aftale.

Stk. 3

For tjeneste på lørdage for døgnvagtgørende beredskabs- og brandpersonale samt vagtcentralpersonale ydes weekendgodtgørelse fra klokken 11.00 til kl. 24.00.”

Den aftale (”holddriftsaftalen”), som der henvises til i § 13, stk. 1, indeholder som § 14, stk. 2 og 3, følgende bestemmelser:

”§ 14 Tillæg for arbejde i forskudt tid

...

Stk. 2.

For tjeneste på lørdage mellem kl. 11.00 og kl. 17.00 ydes et tillæg på 23,67 kr. pr. time (lørdagstillæg). Fra den 1. januar 2012: 23,78 kr.

Stk. 3.

For tjeneste i følgende tidsrum:

- 1. lørdage mellem kl. 17.00 og kl. 24.00,*
- 2. søn- og helligdage mellem kl. 00.00 og kl. 24.00 og*
- 3. mandage mellem kl. 00.00 og kl. 04.00*

ydes et tillæg på 43,61 kr. pr. arbejdstime (weekendtillæg) i nævnte tidsrum. Fra den 1. januar 2012: 43,81 kr.

...”

Parterne er uenige om, hvorvidt der med ”weekendgodtgørelse” i beredskabsoverenskomstens § 13, stk. 3, alene henvises til holddriftsaftalens ”weekendtillæg” (klagers standpunkt), eller om der med ”weekendgodtgørelse” generelt henvises til holddriftsaftalens regler om tillæg for arbejde på forskudt tid i weekender, således at der henvises til både lørdags- og weekendtillæg (indklagedes standpunkt).

Den historiske udvikling i overenskomstgrundlaget:

1985-beredskabsoverenskomsten indeholdt som § 5 følgende bestemmelse vedrørende tillægsbetaling:

”Stk. 1.

Der ydes døgnvagtgørende brandpersonale betaling for arbejde i forskudt tid, weekendgodtgørelse med 5/7 af satserne i den mellem Kommunernes Landsforening og en række forhandlingsberettigede organisationer indgåede aftale om forskudt tid m.v.

Stk. 2

Den i pkt. A 2 b i den i stk. 1 anførte aftale omhandlede betaling (weekendtillæg) for tjeneste på lørdage efter kl. 14 vil for døgnvagtgørende brandpersonale skulle ydes fra kl. 11.”

I 1987-beredskabsoverenskomsten var de tilsvarende bestemmelser formuleret således:

”Stk. 1.

Der ydes døgnvagtgørende brandpersonale betaling for arbejde i forskudt tid og weekendgodtgørelse med 5/7 af satserne i den mellem Kommunernes Landsforening og en række forhandlingsberettigede organisationer indgåede aftale om forskudt tid m.v.

Stk. 2.

Weekendgodtgørelsen vil for tjeneste på lørdage for døgnvagtørende brandpersonale skulle ydes fra kl. 11.”

Indtil 1997 blev der efter holddriftsaftalen først ydet forskudttidstillæg for arbejde på lørdage efter kl. 14, jf. 1991-holddriftsaftalen, hvor det i § 10, stk. 3, bl.a. hedder:

”For tjeneste på

- 1) lørdage mellem kl. 14.00 og kl. 24,*
- 2) søn- og helligdage mellem kl. 00.00 og kl. 24, og*
- 3) mandage mellem kl. 00.00 og kl. 0400*

betales et tillæg på 19,18 kr. ... pr. time (weekendtillæg)

For tjeneste på lørdage betales tillægget for hele tjenesten, hvis mindst halvdelen af tjenesten udføres efter kl. 14.”

De relevante bestemmelser i hhv. 1997-beredskabsoverenskomsten og 1997-holddriftsaftalen var affattet således:

1997-beredskabsoverenskomstens § 18:

”Stk. 2.

Der gives døgnvagtørende beredskabs- og brandpersonale betaling for arbejde i forskudt tid og weekendgodtgørelse med 5/7 af satserne i den i stk. 1 nævnte aftale.

Stk. 3.

Weekendgodtgørelsen vil for tjeneste på lørdage for døgnvagtørende beredskabs- og brandpersonale samt vagtcentralpersonale skulle ydes fra kl. 11.00.”

1997-holdtidsaftalens § 14:

”Stk. 4. For tjeneste på

- 1) lørdage mellem kl. 12.00 og kl. 24.00 (fra 1. april 1998 mellem kl. 11.00 og kl. 24.00),*
- 2) søn- og helligdage mellem kl. 00.00 og kl. 24.00,*
- 3) mandage mellem kl. 00.00 og kl. 04.00*

Betales et tillæg på 15,20 kr. (1.10. 1984-niveau) pr. arbejdstime (weekendtillæg) i nævnte tidsrum.”

Fra 1. april 1998 var der således såvel efter beredskabsoverenskomsten som efter holddriftsaftalen krav på weekendtillæg/weekendgodtgørelse fra lørdag kl. 11.

Med 1999-holddriftsaftalen fik reglerne i § 14 om tillæg for arbejde i weekender følgende ordlyd, som – bortset fra beløbsstørrelserne – i alt væsentligt svarer til den nugældende ordlyd:

”Stk. 2.

For tjeneste på lørdage mellem kl. 11.00 og kl. 17.00 ydes et tillæg på 15,20 kr. (1/10 1984-niveau) (pr. 1. april 2000: 21,25 kr. (31/3 2000-niveau) pr. time (lørdagstillæg).

Stk. 3.

For tjeneste på:

1. lørdage mellem kl. 17.00 og kl. 24.00,
2. søn- og helligdage mellem kl. 00.00 og kl. 24.00 og
3. mandage mellem kl. 00.00 og kl. 04.00

betales et tillæg på 27,85 kr. (1/10 1984-niveau) (pr.1. april 2000: 38,94 (31/3 2000-niveau) pr. arbejdstime (weekendtillæg) i nævnte tidsrum.

... ”

Ændringen gav ikke anledning til konsekvensændringer i beredskabsoverenskomsten.

Parternes argumentation:

FOA har anført, at betegnelserne ”weekendgodtgørelse” og ”weekendtillæg” er synonyme, hvilket bl.a. understøttes af overenskomstteksten til beredskabsoverenskomsten fra 1985. Det følger derfor af den klare ordlyd af beredskabsoverenskomstens § 13, stk. 3, at der skal ydes weekendtillæg – som i holddriftsaftalen er fastsat som et højere tillæg end lørdagstillæg – allerede fra om lørdagen kl. 11.00. Der er intet relevant anført til støtte for, at bestemmelsen ikke skal fortolkes i overensstemmelse med sin klare ordlyd. Det forhold, at bestemmelsen ikke er enslydende med den tilsvarende bestemmelse i holddriftsaftalen, kan ikke i sig selv føre til, at der skal bortses fra bestemmelsen. Modstrid mellem overenskomstens § 13, stk. 3, og holddriftsaftalen må ud fra almindelige fortolkningsprincipper, herunder *lex specialis*, føre til, at overenskomstens bestemmelse går forud for den generelle bestemmelse. Herfor tales også, at § 13, stk. 3, i modsat fald ville være overflødig, og det må have formodningen imod sig, at en overenskomst indeholder overflødige bestemmelser.

KL har bestridt, at der er identitet mellem begrebet ”weekendgodtgørelse” i beredskabsoverenskomsten og ”weekendtillæg” i holddriftsaftalen. Weekendtillæg er det tillæg, som holddriftsaftalen giver krav på ved arbejde på lørdage efter kl. 17.00, mens weekendgodtgørelse er den ydelse, som beredskabspersonalet har krav på i henhold til reglerne i holddriftsaftalen, som beredskabsoverenskomsten henviser til, og som i dag kan være enten lørdags- eller weekendtillæg. Oprindeligt gav holddriftsaftalen først krav på weekendtillæg fra kl. 14 på lørdage. Beredskabsoverenskomsten indeholdt i forhold hertil den begunstigelse, at den gav krav på weekendgodtgørelse allerede fra kl. 11 om lørdagen. Den udvidede således det tidsrum, i hvilket der var krav på honorering efter holddriftsaftalen. Denne begunstigelse har gradvist mistet sin betydning i takt med, at tidsrummet for oppebæring af weekendtillæg er blevet udvidet efter holddriftsaftalen. Fra 1998 har også holddriftsaftalen givet krav på weekendtillæg fra kl. 11 på lørdage, og § 13, stk. 3, i beredskabsoverenskomsten har siden da ikke haft nogen selvstændig betydning. Det forhold, at holddriftsaftalen i 1999 generelt forbedrede lønmodtagernes stilling derved, at weekendtillægget blev splittet op i et lørdagstillæg for arbejde på lørdage mellem kl. 11 og 17, som svarede til det hidtidige tillæg, og et nyt højere weekendtillæg dækkende arbejde fra lørdag eftermiddag til mandag morgen, kan ikke medføre forbedrede rettigheder i henhold til beredskabsoverenskomsten, hvis bestemmelser vedrørende

weekendgodtgørelse er forblevet uændrede. Der har på intet tidspunkt været fremsat ønsker om at få ændret beredskabsoverenskomsten på dette punkt, der er ikke blevet afsat midler hertil, og der skulle i givet fald have været indhentet samtykke fra Kommunernes Lønnings- og Takstnævn, hvilket heller ikke er sket. Overenskomsten har endvidere generelt været administreret i overensstemmelse med den forståelse, som KL gør gældende, uden at der har været fremsat indsigelse herimod, bortset fra den indsigelse, som nu er fremkommet fra FOA-Odense mange år efter holddriftsaftalens ændring i 1999. Også dette taler imod, at overenskomsten skal forstås på den måde, som FOA gør gældende.

Opmandens begrundelse og resultat

§ 13, stk. 3, i beredskabsoverenskomsten svarer indholdsmæssigt i alt væsentligt til den bestemmelse, som har været i beredskabsoverenskomsten siden i hvert fald 1985, og som dengang udvidede det tidsrum, i hvilket der var krav på tillægsbetaling, således at der var krav på tillægsbetaling på lørdage fra kl. 11 og ikke først fra kl. 14 som bestemt i den dagældende holddriftsaftale. De løbende forbedringer af holddriftsaftalen indebar, at også denne aftale i 1998 gav krav på at oppebære weekentillæg fra kl. 11 på lørdage. Den til beredskabsoverenskomstens § 13, stk. 3, svarende bestemmelse mistede herved sin selvstændige betydning.

I 1999 skete der en yderligere forbedring af holddriftsaftalen, idet weekentillægget blev splittet op i dels et lørdagstillæg ydet for arbejde på lørdage fra kl. 11 til kl. 17, og dels et – højere – weekentillæg ydet for arbejde derefter og indtil mandag morgen. Der skete ikke i den forbindelse nogen ændringer af beredskabsoverenskomsten, og der var ingen forhandlinger om, at ændringen af holddriftsaftalen skulle have afledede konsekvenser for beredskabsoverenskomsten.

Bestemmelsen i Beredskabsoverenskomsten om, at for tjeneste på lørdage ydes der weekendgodtgørelse fra kl. 11.00 til kl. 24.00, må derfor fortsat forstås på den måde, at bestemmelsen alene angår det tidsrum, i hvilket der er krav på at få tillægsbetaling. Tillæggets størrelse beror derimod på, hvad der er bestemt i holddriftsaftalen, hvilket i dag betyder, at tillægget fra kl. 11 til kl. 17 svarer til holddriftsaftalens lørdagstillæg, og at det for arbejde derefter svarer til holddriftsaftalens weekentillæg. Det forhold, at denne fortolkning indebærer, at beredskabsoverenskomstens § 13, stk. 3, er uden selvstændig betydning, kan ikke føre til et andet resultat, da denne situation var indtrådt allerede forud for forbedringen af holddriftsaftalen i 1999. Der er ingen holdepunkter for, at en generel forbedring af denne aftale skulle kunne ”puste liv” i en i forvejen overflødiggjort bestemmelse i beredskabsoverenskomsten uden forhandlinger herom, og sådan har beredskabsoverenskomsten da heller ikke været administreret.

Der kan herefter ikke gives FOA medhold i, at der er identitet mellem begrebet ”weekendgodtgørelse” i beredskabsoverenskomstens § 13, stk. 3, og det i holddriftsaftalen anvendte begreb ”weekentillæg”, hvorfor der ikke kan gives klager medhold i den nedlagte påstand. Det følger heraf, at indklagedes frifindelsepåstand vil skulle tages til følge.

Parterne var enige om at tage denne tilkendegivelse til efterretning med samme virkning som en kendelse i sagen. Der var endvidere enighed om, at hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmanden.

Sagen sluttet.

København, den 11. september 2013.

Lene Pagter Kristensen